

BUCOVINA

SUB REGIMUL ANTONESCU

(1941-1944)

Pavel Moraru

OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE

TIPO MOLDOVA

Pavel Moraru

**BUCOVINA
SUB REGIMUL ANTONESCU
(1941-1944)**

Colecția OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant editura:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

COLECȚIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

ISBN 978-606-676-075-1

Ediție anastatică

Iași, 2013

Printed in Romania

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Pavel Moraru

BUCOVINA
SUB REGIMUL ANTONESCU
(1941-1944)

AVERTISMENT Gh. BUZATU

Colecția OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

LISRA DE ABREVIERI	13
INTRODUCERE	15
ISTORIOGRAFIA TEMEI	17
NOTE	34

CAPITOLUL I Reinstaurarea administrației românești în nordul Bucovinei. Guvernământul provinciei Bucovina..... 41

1.1. Preliminariile eliberării nordului Bucovinei și Basarabiei	43
1.2. Opinia publică națională și internațională privind dezrobirea bucovinenilor și basarabenilor	45
1.3. Reinstalarea autorităților românești în Bucovina dezrobită și planurile lor de acțiune	48
1.4. Administrația Bucovinei și dificultățile în activitate... 55	
1.5. Reorganizarea teritorial-administrativă a provinciei... 60	
1.6. Revenirea bucovinenilor refugiați la vetrele lor	69
1.7. Organele provinciale de siguranță și menținere a ordinii publice	74
1.8. Restabilirea cadrului juridic românesc.....	79
1.9. Primele măsuri ale autorităților române	84
1.9.1. Acțiunile de asigurare a ordinii publice	84
1.9.2. Constatări asupra dificultăților reluării vieții social-economice	88
1.9.3. Operațiunea de preschimbare a rublelor în lei.....	90

1.9.4. Inventarierea bunurilor și a populației	92
1.9.5. Aprovizionarea populației cu mărfuri de primă necesitate	97
1.10. Populația și evoluția demografică în Bucovina.....	101
1.10.1. Românii bucovineni	103
1.10.2. Refugiații ardeleni	104
1.10.3. Ucrainenii.....	105
1.10.4. Evreii	108
1.10.5. Huțanii.....	122
1.10.6. Polonezii.....	122
1.10.7. Germanii.....	123
1.10.8. Ungurii	126
N O T E	128

CAPITOLUL II Evoluția economică și socială a Bucovinei..... 161

2.1. Începuturile reorganizării vieții economice	163
2.2. Operațiunea de românizare a proprietăților	165
2.3. Acțiuni de colonizare a teritoriului bucovinean.....	177
2.4. Agricultură	181
2.4.1. Pomicultura, zootehnia, apicultura și silvicultura	192
2.4.2. Pregătirea specialiștilor agricoli	195
2.5. Comerțul	196
2.6. Industria	204
2.6.1. Primele măsuri de reglementare a muncii și a asigurărilor sociale	204
2.6.2. Măsuri de repunere în funcțiune a întreprinderilor industriale.....	206
2.6.3. Industria textilă.....	209
2.6.4. Industria zahărului.....	211
2.6.5. Industria săpunului, lemnului și extracției resurselor subterane	212
2.7. Meșteșugăritul.....	213
2.8. Reglementarea muncii în comerț, industrie și meserii	215
2.9. Instruirea specialiștilor pentru comerțul și industria bucovineană	217

2.10. Activitatea de aprovizionare a Bucovinei cu mărfuri.....	218
2.11. Căile de comunicații și transport	221
2.11.1. Reconstrucția și întreținerea drumurilor și șoselelor.....	221
2.11.2. Refacerea căilor ferate.....	223
2.11.3. Restabilirea legăturilor aeriene.....	225
2.11.4. Repunerea în exploatare a legăturilor poștale, telefonice și telegrafice.....	226
2.12. Reorganizarea sistemului fiscal.....	228
2.13. Activitatea bancară și acordarea creditelor populației	231
2.14. Asistența socială.....	233
N O T E	237

CAPITOLUL III Învățământul, știința și cultura.

Ocrotirea sănătății.....	257
3.1. Reorganizarea învățământului	259
3.1.1. Învățământul primar și secundar	260
3.1.2. Învățământul universitar.....	270
3.1.3. Educația extrașcolară și instrucția premilitară.....	275
3.2. Societățile, fundațiile și căminele culturale	279
3.3. Presa bucovineană.....	284
3.4. Tipografiile și editurile	287
3.5. Cinematografele.....	288
3.6. Activitatea teatrală, muzicală și artistică.....	289
3.7. Turismul, muzeele și sportul.....	292
3.8. Biserica Ortodoxă	294
3.9. Sectele religioase	299
3.10. Activitatea sanitară și de ocrotire a sănătății.....	304
N O T E	309

CAPITOLUL IV Regimul politic și acțiunile subversive din Bucovina ostile dictaturii

Antonescu	321
4.1. Regimul politic antonescian în Bucovina.....	323
4.1.1. Propaganda de stat și cenzura	323
4.1.2. Plebiscitul din 9 noiembrie 1941.....	325
4.1.3. Mijloacele propagandei de stat.....	326
4.2. Activitatea politică interzisă	337
4.2.1. Acțiuni politice ale minorității evreiești.....	338
4.2.2. Mișcarea iredentistă a ucrainenilor naționaliști.....	338
4.2.3. Activități legionare.....	347
4.2.5. Activitatea politică a partidelor istorice în Bucovina.....	354
N O T E	355

CAPITOLUL V Reocuparea nordului Bucovinei de către armatele sovietice..... 369

5.1. Impactul cotelurii de la Stalingrad asupra stării de spirit și economiei românești	371
5.2. Preparativele administrației românești în eventualitatea părăsirii teritoriilor Transnistriei, Bucovinei și Basarabiei.....	376
5.3. Operațiunea de evacuare a Bucovinei	382
5.4. Activitatea bucovinenilor în refugiu.....	391
5.5. Reocuparea Bucovinei de către Armata sovietică	396
5.6. Reinstaurarea autorităților sovietice în nordul Bucovinei	405
5.7. Activitatea administrației românești în teritoriul Bucovinei neocupate.....	410
5.8. Situația din sudul Bucovinei în primele luni de la căderea regimului Antonescu.....	414
N O T E	419

ÎNCHEIERE	443
SUMMARY.....	449
PE3IOME	455
BIBLIOGRAFIE	461
DOCUMENTE ȘI ANEXE.....	485